

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM.

UFUK HATTI 1. BÖLÜM 01.02.2013

DEĞERSAYIM (PARADİGMA)

Prof. Dr. Mete Gündoğan ve Prof. Dr. B. Gültekin Çetiner

Program esnasında karşılıklı konuşmalarda Mete Gündoğan Hocayı MG ile; Gültekin Çetiner Hocayı GÇ ile ifade edeceğim.

MG-Sevgili dostlar, hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. Bundan sonra 15 günde bir UFUK HATTI Programında birlikte olacağız.

Ekonomi-Politik bir program ve bu programı öncelikle sizlere takdim etmek istiyorum. UFUK HATTI içerisinde biz neler yapacağız neler konuşacağız. Bu konuşmayı da sevgili dostum Prof Dr Gültekin Çetiner hocamızla birlikte yapacağız. Biz yaklaşık 10 tane konu belirledik. Bu 10 tane konuyu detaylı olarak sizlere, tabi bu programda olmasa bile, önümüzdeki yaklaşık 10-15 program içerisinde nakledeceğiz.

“Nedir bu konular efendim?” diye baktığımızda bugün işleyeceğimiz konu paradigmlar ile ilgili. Bu konu çok önemli. Bundan sonra yapacağımız bütün konuşmaları bütün değerlendirmeleri bu paradigma felsefesi çerçevesinde yapacağız. Onun için paradigma deyince biz neyi kastediyoruz, nedir bu paradigma, içerisine neler var, nasıl oluşur ya da nasıl felce uğrar, yenileri nasıl gelir, eskileri nasıl gider bunları konuşacağız.

Bu, birinci programdan sonra diğer konuları da ben sizlere özet olarak takdim etmek istiyorum. İkinci bir değerlendireceğimiz konu, ekonomi ve iktisat ile ilgili temel olarak, ekonominin temel tanımlarından başlayacağız. Bu ekonominin fiziksel döngüsü nedir, pazarlar ne demektir, pazarın önemi nedir, bu pazarlarda, bu ekonomi fiziksel döngüsü içerisinde para nasıl piyasaya çıkıyor, nasıl giriyor, nasıl dönüyor, paranın dönüşümü, devinimi nasıl oluyor, bunları anlatacağız. Bir üçüncü konu da, sizlere parayla ilgili, üçüncü

programa girdiğimizde artık paranın kendisini tanımlamaya ve tanımaya çalışacağız. Belki bir çoğumuzun kullandığı ama ne olduğunu tam da bizim bakış açımızla bakmadığını bildiğimiz konu, para konusu. Para nedir, paranın fonksiyonları nelerdir, hangilerini kabul edeceğiz, hangilerini kabul etmeyeceğiz, mevcut sistem içerisinde paranın işlevleri neler, mevcut sistem, bu para sistemi nasıl kuruldu, nasıl kurgulandı ve bu mevcut sistem kimlerin işine yarıyor.

MG- Bizim işimize yaramadığı kesin, Gültekin Hocam öyle değil mi?

GÇ- Evet

MG- Yani

Ve mevcut sisteme itirazlarımız nelerdir, özellikle parayla ilgili, borca dayalı para sistemiyle ilgili...bunları konuşacağız.

MG- Daha sonra hocam ne konuşacağız? Faiz-Borç ilişkisi!

GÇ- Evet.

GÇ- Faizin yıkıcı etkisi ile devam edeceğiz.

MG- Evet.

GÇ- Herhalde burada toplumda, artık geniş kesimlerde, hakkında farkındalık oluşmaya başlayan İssız Ada Hikayesinden bahsederiz. Bu borca dayalı para sistemi dediğimiz sistemin yıkıcı etkileri nelerdir, bunları $2+2=4$ eder şeklinde ispatlayacağız.

Daha sonra beşinci program içerisinde; global finans krizi. Bunun ayrıntılarını öne çıkaracağız, nasıl bir kriz bu, nasıl doğmuştur, mortgage krizi ve diğer bunun içerisindeki ilintili krizlerden bahsedeceğiz ve çözüm arayışları... özellikle bunlara girmeye çalışacağız.

Altıncı program içerisinde; Türkiye'nin genel ekonomik potansiyeli konusuna gireceğiz, reel ekonomik sıkıntılar nelerdir, açmazlar nelerdir, pek çok konuya, burada özellikle insanların anlayabileceği seviyede hitap etmeye çalışacağız. Ufuk Hattı bir eğitim programıdır aynı zamanda...

Bütçe açığı ne demektir, cari açık nedir, örneğin bununla ilgili pek çok kavramı da bunun içerisinde işleyeceğiz. İsterseniz yedinci konudan itibaren...

MG- Evet, yedinci programda, aslında yedinci programa gelinceye kadar biz ne yapmış olacağız? Öncelikle biz bakış açımızı ortaya koymuş olacağız. Buna

biz paradigma diyoruz. Değersayım diyeceğiz birazdan bunun detaylarını anlatacağız. Ondan sonra biz ekonominin temelleri nelerdir, ekonomi içerisinde bu fiziksel ekonomik döngü nasıl oluyor, bu fiziksel ekonomik döngüyü çeviren parasal döngü nasıl oluyor. Bunların felsefesi, kurgusu nasıl gelişti bunları anlatacağız. Bunları anlattıktan sonra global finansman krizi nasıl gelişti, bunları da söyledikten sonra, artık bir devleti konuşacağız.

GÇ- Evet.

MG- Yani devlet nedir, biz neye devlet diyeceğiz, devlet deyince aklımıza ne gelmesi gerekiyor, bunları konuşacağız.

GÇ- Evet.

MG- Ya da bir devletin yapısı nasıl olması gerekir, bir devlet sistemi, bunları konuşacağız. Çünkü bunların hepsi birbirleriyle ilintili olan şeyler.

Yani siz devletim diyeceksiniz, ama diyelim ki paradan, parasal kurgudan haberiniz olmayacak.

GÇ- Evet

MG- İşte ben ekonomiye sahibim diyeceksiniz, fiziksel ekonomik döngüye tam olarak hakim olamayacaksınız. İşte nasıl olması gerekir bunları konuşacağız. Mevcut açıkları da konuşacağız. Belki de yeni önerimiz olacak devletle, devlet sistemi mekanizmasıyla ilgili.

Sekizinci programda, tabi şimdi ekonomi konularını, finansmanı konuşup, devleti konuştuktan sonra dünyada müşahhas olarak bu devletlerarası ekonomik kavganın, hemen hemen ana arterlerinden birisi hidro-karbon mücadelesidir. Bu önemli bir mücadeledir, bunu konuşacağız. Hidro-Karbon mücadelesini...

GÇ- Ülkemizin 60 milyar dolar üzerinde sürekli ithalat yaptığımız bir konu.

MG-Evet bu konuyu göz ardı edemeyiz. Bazen bakıyoruz televizyon programlarına çıkıyor, sayın(!) ekonomistler, tabi tırnak içerisinde söylüyorum, saatlerce konuşuyorlar. Tabi sizin konuştuğunuz konunun ederi ne kadar arkadaş? Ne kadarlık konuyla ilgili konuşuyorsunuz? Diyelim ki 1 milyar dolar, hatta 300-500 milyon dolar...halbuki Türkiye'nin, hepimizin cebinden, yani bi çiklet alıncaya, benzin alıncaya mazot alıncaya kadar çok büyük bir vergi ile karşılaştığımız bir hidro-karbon var. Nedir bu? Petrol, doğalgaz, benzin, LNG...ne dersiniz diyin...bunları konuşacağız.

Bunları konuşurken, hemen, ortak para birimi olur mu olmaz mı, nasıl olur bunları konuşacağız.

GÇ- Evet özellikle, bu ilk programımızda paradigmayla, yani değersayım dediğimiz paradigmayla başladığımız zaman bir format atma olarak nitelendiriyorum. Yani ezber bozan diye fragmanda da görmüşlerdir. "Hodri meydan" ifadelerinden de hatırlarlar

MG-Hocam sizin o "hodri meydan" sözünüz baya kişinin dikkatini çekmiş

GÇ- Evet

MG-Diyorlar, "Gültekin Hoca 'hodri meydan' çektiğine göre çok önemli şeyler söylemesi gerekiyor"

GÇ- Evet Şimdi 'hodri meydan' dediğimiz zaman bi format atmak gerekiyor

MG-Öncelikle

GÇ- Ondan sonra üzerine bizim değersayım dediğimiz değerler sistemini kuracağız. Burada isterseniz orayı da vurgulayım ben. Yedinci programla ilgili olarak...devletle ilgili kısmı bahsetmiştiniz.

Bu arada "Üç Mesele" dediğimiz mesele de var, çok önemli, ses getirdi biliyorsunuz, sosyal medyada da... "Üç Mesele" ve yeni bir sistemin kurgulanması konusu da var.

Burada ortak para birimi, tabi ortak para birimi diyince EURO ekseninde bir ortak para var ve onun etrafında bir çöküşten bahsediliyor. Neden orada çöküşler oluyor, bizim ortak para birimimiz nedir, neleri kapsıyor, bunları kendi paradigmamıza göre kurgulayacağız.

MG- Evet.

GÇ- Dokuzuncu program içerisinde ekonomik verilerin ve kurguların özellikle incelenmesi, bunları pek çok insan nasıl analiz edebilir, bizim değersayım içerisinde, onları bir anlamda görecekler...ekonomik veri ve kurgu içerisinde...

MG- o kurgu içerisinde özellikle borca dayalı para sisteminin lağvedilmesini ve böyle bir sistemin aslında Türkiye'ye ve bütün insanlığa çok zararı var ama

Türkiye'ye çok, birinci elden, hepimize zararı olduğu, zararı olan bir şeyi sürdürmenin herhangi bir manasının olmadığını söyleyeceğiz. Buradan açık bir şekilde meydan okuyacağız. Yani eğer bizim söylediklerimize itiraz edecek olan varsa buyursun beri gelsin yani...biz herhangi bir şekilde bunları gizli kapaklı, kıyıda köşede söylüyor değiliz. Bunları yazıyoruz, çiziyoruz ve şimdi de televizyondan bütün millete diyoruz ki, Sizin de dediğiniz gibi "Hodri Meydan!"

Söylediklerimize itiraz edin, yazın, bize e-mail atın, ekranda çıkmış olması gerekiyor, @ufukhatti twitter hesabından bazı sorularınızı gönderebilirsiniz. Ve biz bu sorularınızı yanımızda olan bilgisayardan okuyup sizlere bu soru minvalinde, ekseninde cevaplarımızı verebiliriz.

Son olarak, bütün bunları yaptıktan sonra sonuncu bir konu olarak 'medeniyet projesi' ve bu medeniyet projesi nedir, aslında bütün bunlar neticede bir medeniyet projesinde temerküz eder. Sonunda bu iş medeniyet projesi olarak karşımıza çıkar. Bu nedir, nasıl olması gerekir, bakış açımızı bu medeniyet projesinde nasıl temerküz edebiliriz, bunları konuşacağız. Dolayısıyla işte bizim yaklaşık belirlediğimiz 10 tane konuyu 12-13 program içerisinde ama 15 günde bir, imkanlarımız çerçevesinde gelip sizin karşınızda tartışacağız, değerlendireceğiz.

Bu canlı bir programdır. Herhangi bir prompterdan ya da başka bir yerden okumadan, biz doğaçlama olarak, geldiği gibi konuşup, hazırlanarak meseleleri masaya yatıracağız. Daha fazla ileri gitmeden ben hemen programı birlikte yaptığımız dostum Prof Dr Gültekin Çetiner hakkında izleyicilerimize bir özgeçmiş bilgisi vermek istiyorum.

Gültekin Hocamız ile aynı doğumluyuz, 1963 doğumlu, Eskişehir'de doğdu. Gazi Üniv çıkışlı daha sonra Manchester Üniv'de 'İmalat Mühendisliği' okudu, masterını yaptı. Cardiff Üniv'de 'Sistem Mühendisliği' üzerinde doktorasını yaptı. Doktora dönüşü hocam İstanbul Teknik Üniv Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesinde göreve başladı. Bir müddet burada çalıştıktan sonra 2002 yılında Cidde King Abdülaziz Üniv Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümünde tam zamanlı öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı.

MG- Orada herhalde bir 5 sene kadar çalıştınız?

GÇ- 5 Sene evet.

MG- 2007 yılında da Malezya'ya Uluslararası İslam üniv'ye gittiniz. Birçok kişi oradan geçti. Eski YÖK Başkanımızdan tutun da Sn Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da herhalde orada bir müddet hocalık yaptı bildiğim kadarıyla.

Ama Türkiye'den birçok insanın uğrak yeri oldu bu Uluslararası İslam Ün...
ben gitmedim ama sadece ziyaret için gittim, siz orada hocalık yaptınız.

GÇ- Birlikte gitmiştik

MG- Beraber gittik, siz orada bize delil oldunuz. 2007 yılından sonra 2 sene Mühendislik Fakültesi 'imalat Mühendisliği Bölümünde' görev yaptıktan sonra 2009 yılında döndünüz geldiniz, Uluslararası Saray-Bosna Ün'ünde rektör olarak, önce mühendislik fakültesinde dekanı sonra da ün'nin rektörü olarak çalışmalara başladınız. Orada tekrar bizim hayat çizgimiz, daha doğrusu iş çizgimiz, çalışma çizgimiz kesişti. Hocam oradan 2010 yılında ayrılıp geldiniz Yalova Ün Mühendislik Fakültesinde geldiniz çalışmalarınıza başladınız. Halen birkaç tane üniversitede hem ders veriyorsunuz hem de değişik projeler içerisindeyiz. Hem de çalışmalarınızı sürdürüyorsunuz. Bunun dışında zaman içerisinde sizinle ilgili birçok bilgiyi aktarıyoruz. 5 çocuk babasıyız aynı zamanda. Mevcut çok konuşulan standartların üzerindediniz Allah başlasın

GÇ- Amin cümlemize...

Şimdi konuya yavaş yavaş girersek...

GÇ- Ben devam edeyim isterseniz hocam, sizin özgeçmişinizi ifade ediyim.

MG- peki buyurun.

GÇ- Prof Dr Mete Gündoğan Hocamızı zaten birçok izleyicimiz tanır. Özellikle belki de 91'li yıllardan vefat edinceye kadar Merhum Prof Dr Necmettin Erbakan Hocamızın danışmanlığını yaptınız.

MG- Allah rahmet eylesin.

GÇ- Allah rahmet eylesin. Hem mecliste hem de başbakanlıktayken orada pek çok projede Havuz Sisteminden D-8 Projelerine kadar özellikle yurt dışı ilişkilerin yürütülmesi de dahil olmak üzere pek çok konuyu yakından bilen yegane insanlardan birisiniz. Zaten aynı yıl doğumlu olduğumuzu hocamız söyledi. Mete hocamız Balıkesir Dursunbey doğumlu. İlköğretim ve lise tahsilini Aydın'ın Ayvalık ilçesinde tamamladı. 9 Eylül ün'ünde lisans çalışmalarını bitirdi. Daha sonra 1985 yılında ODTÜ'de Yüksek lisans çalışmalarına başladı. Tez aşamasında British Concil'den kazanmış olduğu bursu değerlendirmek üzere İngiltere'ye gitti. İlk tanışıklığımız o süre içerisinde oldu

MG- Evet İngiltere'de aynı dönemde talebelik yaptık

GÇ- Hocam orada aslında belki de çok kişi bilmez, Cranfield'de İmalat Mühendisliğinde okurken, şöyle bilirdik, siz teyit edersiniz herhalde, içinde havaalanı olan tek üniversite...

MG- evet 2. Dünya savaşında İngiltere'nin tüm havaalanları Almanlar tarafından bombalandığında burası gizli üs olarak kullandığı bi havaalanıydı yani. Daha sonra Teknoloji üniversitesine döndü.

GÇ- O süre içerisinde bir de siz aslında ikinci doktorayı da yaptınız yani.

MG- Evet onu pek kimseyle konuşmamıştık.

GÇ- Mühendislik birinci alan ama ekonomi konusunda da, değersayım diyoruz ya, benim değersayımımı değiştirmeme yol açan kişidir kendisi. O zamanki yıllarda değil belki ama Bosna'daki sure içerisinde...

MG- ikinci kesişmemizde

GÇ- ondan sonra zaten BDPS diye girdik zaten musaade ederseniz hala da devam ediyor

MG- hala da devam ediyor bakalım nereye kadar gidecek Allah sonumuzu hayırlı etsin.

GÇ- Amin. Burada retim sistemleri muhendisliği alanında yüksek lisansı bitirdikten sonra yine 95'te Cranfield'da endüstri ve üretim sistemleri muhendisliği alanında doktora çalışmalarını bitirdi. Sistem muhendisliği konusunda gerçekten de Türkiye'nin önde gelen ismidir diyebilirim. Doçentliğini 2000 yılında aldı. Balıkesir nv, Hacettepe nv, Polis Akademisi, uluslararası Saray-Bosna nv ve Gent nv'de çok miktarda çalışmalar yaptı. TÜBİTAK içinde AR-GE Müdürlüğünde AR-GE mühendisi olarak çalıştı ve bir müddet de müdür olarak görev yaptı. Devlet Planlama Teşkilatı hakeza bilim ve teknoloji sektörü uzmanlığı, başbakanlık baş müşavirliği, başta söylediğimiz gibi, TBMM'de müşavirlik görevlerinde bulundu. MGK Genel Sekreterliğinde açılan 20. Dönem Kamu Diplomasisi Kurslarını tamamladı. Çeşitli sanayi çalışmaları içinde tecrübelerini değerlendirdi. Akıncı F-16 Uçak Fabrikasında, belki ileride de konuyla ilgili yüksek teknolojilerle ilgili kısımlarda yeri geldiğinde medeniyet projemizde de bu tecrübelerinden istifade edeceğiz. Kalite yönetim sistemleri konusunda Ford Motor fabrikalarında, Almanya, Belçika, İspanya, Fransa ve İngiltere'de çok farklı konularda projelerde mühendis olarak çalıştı. Evli ve 4 ocuk babası olan, yine bizim gibi standartların üstünde hocamız

Fransızcanın yanısıra Flemenkçe, Boşnakça ve Arapça...Arapça konusunda benden iyi onu söyleyebilirim.

MG- Estağfirullah

GÇ- Ben 5 sene kalmış olmama rağmen hocam o konuda çok daha iyi onu söyleyebilirim. İlgi alanları, mühendislik ekonomisi, sistem analizleri, malzeme tasarımı, üretim yönetim sistemleri, üretim planlama kontrolü, teknoloji yönetimi, çok önemli konulardan bir tanesidir, kalite yönetimi, toplam kalite yönetimi, bakım onarım planlaması yönetimi, maliyet analizleri muhasebesi ve ekonomi ve mikro makro ekonomi... olmak üzere çok sayıda, bunlar temel olmak üzere pek çok alanda akademik çalışmaları devam ediyor. Şu anda da onu da söyleyebiliriz Bartın üniv'de rektör yardımcısı olarak görev yapmakta. Şunu da bahsetmekte yarar var, hocamızın 8 Deniz Yaylası isimli kitabı var. O vizyonu da çok etkileyici gerçekten. Kendilerini tebrik etmiştim. Türkiyenin doku analizini Bartın bağlamında yapmışlar, Türkiye'nin heryerinde kullanılabilecek sektör analizi projeleri var, genç bir ekip kurmuşlar, çok güzel bir çalıştay da yapıldı orada. Gemicilik ve deniz sektörüne de girebiliriz bu konularda. Bu şekilde...aslında çok daha fazlası var

MG- Dolayısıyla bu programa başlarken sevgili dostlar, biz Gültekin Hocayla birlikte gerek yurt dışında gerek yurt içinde uzun yıllar birlikte olduğumuz bir hocamız. Bu konularda beraber çalıştığımız hocamız.

Bizimle beraber bir çok insan da bu konuları...konular dediğim bizim bu program içerisinde konuşmayı tasarladığımız birlikte çalıştığımız konuştuğumuz bir ekip ve bir arkadaş grubumuz var.

Şimdi bu konulara girmeden önce, ilk yapmamız gereken iş, paradigma diye bir kavramı size net olarak anlatmamız lazım. Bunun önemi şuradan geliyor.

Herhangi bir insan bir çözüm önereceği zaman, bir sistem önereceği zaman bu sistemi kendi değerler sistemi içerisinde üretir. Yani bir insan veya bir toplum kendine ait değerler sistemine sahiptir. Bu değerler sistemine uygun çözümler üretir. İşte biz burada bu değerler sistemini konuşmamız lazım ki içine girdiğimizde aslında hangi galaksi içinde olduğumuzu bilelim. Buna bir galaksi dersek, değerler sistemini uzayda bir galaksi olarak tanımlarsak aslında girmiş olduğumuz galaksi ya da bizim karşımızda çözüm olarak önümüze çözüm olarak gelen galaksi, değerler sistemi pek de aslında bize ait olan değerlerden oluşmuyor. Öyle değil mi hocam. Paradigma dediğimiz zaman nedir bu paradigma, herkesin konuştuğu, kimisinin kitaplar yazdığı... böyle biraz da kelime çok da bilinmeyen bir kelime. Halk arasında paradigma

diyince yani acaba işte nerede satılıyor falan diye bakılabilir. Espri konusu olabilir

GÇ- şimdi bu konuda dediğiniz gibi halka yansıtmak çok önemli. Ben geçenlerde sadece halkla değil entelektüel seviyesi yüksek, akademik camiadan öğretim üyesi bir arkadaşına dedim ki “Hocam biz paradigma konusunda Türkçeye yeni bir kelime yerleştirmek istiyoruz. Paradigma kelimesi halk arasında anlaşılıyor. Paradigma nedir?” diye sordum.

Samimi olduğumuz için “Kusura bakma ama ben paradigma kelimesini bilmiyorum ” dedi. Yani onu önce bir çalışmam lazım ki bir şey önereyim.

Pekçok çevrilen kitap var mesela ‘Bilimsel Devrimlerin Yapısı’ diye Thomas Kuhn’un...paradigmalardan çok bahseder ki; sosyal bilimler alanında yayımlandığı yıllarda büyük ses getiren bir kitaptır. Onun üzerine kurgulanmıştır. Hakikaten çok iyi inceleyen kitaplardan birisidir. Onun ben İngilizcesi üzerinden okudum. Türkçesi de basılmış.

MG- bazen çeviriler İngilizcedeki anlatılmak istenen manayı vermiyor. Orjinali çok daha iyi ifade ediyor.

GÇ- Paradigma kelimesini bazı yerlerde bir kuram, bakış açısı şeklinde çevirmiş, dünya görüşü demiş. Pek çok kelime ile çeviri yapmış. Yani Türkçeye girmiş bir kelime yok. Ama bizim, sizinle uzun çalışmamız neticesinde edebiyat profesörü arkadaşlarımızın da görüşlerini alarak DEĞERSAYIM kelimesinin örtüşebildiği konusunda teyit almış olduk. Bu yüzden değersayım kelimesini kullanma kararı aldık.

MG- Türk Dil Kurumuna baktığımızda TDK paradigma yerine “DEĞERLER DİZİSİ” diyor ama aslında o da tam olarak ifade etmiyor. Bazılarına göre Değersayım da belki tam olarak ifade etmez. Neticede biz niçin yabancı, Latin kökenli bir kelimeyi kullanalım. Türkçede biz buna çok rahat bir şekilde DEĞERSAYIM diyebiliriz.

GÇ- Evet. Bizim bir de programımızın mahiyeti; söz verdiğimiz üzere halkın, herkesin anlayabileceği şekilde olsun. Eğitim amaçlı program neticede fakat herkesin anlayabileceği seviyeye indirebilmemiz için, başta da dedik ya ezber bozacağız, bir anlamda hodri meydan diyoruz. Bunu ben bir anlamda da ‘zihinsel format’ olarak niteliyorum. Kendimce bu şekilde niteliyorum. Çünkü önce bir format atmanız gerekir ki üzerine birşeyler kurasınız. Yani üzerine kuracağınız programlar bu temelde çalışsın.

Mesela Macintosh bir bilgisayar aldınız, Windows tabanlı bir disketi burada çalıştıramazsınız. Çünkü onun kendine ait bir değersayım, işletim sistemi var. Birbirini tanıyor olması lazım. Aynı zeminde buluşabilmek lazım. O yüzden biz burada zor bir konuyla başladık. Çünkü kitlelere hitap etmesini düşündüğümüz UFUK HATTI programına bu ağır konuyla başladık. Çünkü bu olmazsa, olmaz. Çünkü format atmadan üzerine hiç bir şey bina edemezsiniz.

Bizim değersayım dediğimiz şey sadece bir değerler ifade etmiyor. TDK'daki Değerler Dizisi paradigmayı ifade etmiyor. Çünkü içerisinde kurallar var. Örneğin sınırlarıyla bir çözüm geliştireceksiniz. ÇÖZÜMLER DÜNYASINDA da 'siz hangi çözüme değer veriyorsunuz. ?'Sizin değerlerinizle örtüşüyor mu?'

Yani değerlerle birlikte iç içe fiili bir durum da söz konusu. Değerler Dizisi sadece bir isim. Ama 'SAYMA' dediğimiz; 'şunu sayıyor muyuz' , 'bunu sayıyor muyuz'... biraz sonra örneklerine gireceğiz.

Olaya nasıl baktığımız fiili bir durumu ifade ediyor. Örneğin Kuran- Kerim'de 'akıl' kelimesinin isim olarak kullanılmaması gibi... 'akletmek' şeklinde kullanılması bir fiiliyat arz eder. Yani "AKLETMEZ MİSİNİZ" şeklinde fiili olarak kullanılmış.

Şimdi burada paradigmayı, sınırlarıyla, kurallarıyla öne koyduğumuz zaman bizim değerlerimizle ne kadar örtüşüyor bu önemli.

Yani bizim değer dünyamıza bakıyoruz, ileriki programlarda ekonomi konusunda mesela FAİZ dediğimiz şey veya RİBA olarak nitelediğimiz şey bizim değerler dünyamızda karşılığı nedir? Ama bir bakıyorsunuz bir başka değersayımında karşılığı bambaşka bir şey çıkıyor.

Burada bir de deney araçlar dediğimiz ölçüm araçları var. Ekonomide kullanılan pek çok yöntemler...

MG- Paradigma dediğimiz şeyin içerisinde dolayısıyla değerler var, deneyler var, ölçüm araçları var, tanımlamalar var, sınırlar var, nasıl yapılacağı var...

GÇ- Bir de yorumlama var. Mesela deney yaptığınız bir ölçüm aracı var. Bunu yorumlamanız lazım. Bunu insanlara anlatmanız lazım.

"Ekonomistler(!)" anlatıyor mesela 'büyüme şu kadar oldu' diyorlar. Kendi değersayımları içerisinde yorumlamaya çalışıyorlar. Diyorlar ki 'bu çok iyidir'... bakıyorsunuz onların kendi dünyaları içerisinde çok iyi görünüyor. Halbuki bizim değersayımımız içerisinde hiçbir zemine oturmuyor. O yüzden DEĞERSAYIM'ın iyi anlaşılması gerekiyor. Bu çok önemli.

MG- Çünkü temel felsefe olarak baktığımızda aslında bugün gelinen noktada bizim karşımızda olan yani modern dünyadaki insanın gereksinimlerine, sorunlarına mevcut çözüm önerileri o insanın refah ve mutluluğuna hizmet etmiyor.

Bir yerde baktığımızda hem ekonomide tıkanma oldu hem sosyal toplumda tıkanma var. Mesela günümüzden örnek verebiliriz. Bugün kadına şiddetten dolayı bir çok kadın öldürülüyor. Ondan sonra gazetelerimizde ne yazıyor; kadın koruma talep etti, koruma verilmedi. Bu işin sonu nereye kadar gidecek? Koruma vermekle siz nereye kadar koruyabileceksiniz? Burada farklı bir algılama olması gerekiyor. Farklı bir yapı farklı bir bakış açısı olması gerekiyor.

Bizim karşımıza gerek ekonomide gerek teknolojiye gerek teknik anlamda gerekse herhangi bir sosyal hayatın bir parçasında önümüze konulan çözümler aslında son 200 yıldır Batının ürettiği çözümler. Batının değersayımı ile bizim değersayımımız arasında ciddi fark olması gerekiyor.

Çünkü onların değersayımı içerisinde onların inançları var. Çünkü bizim paradigma dediğimiz şeyin içerisinde, değersayım dediğimiz şeyin içerisinde inançlar var. Siz bizim insanın çözüm önerileri çözüm kümesi içerisinde ALLAH'ı çekip alırsanız PEYGAMBER'i çekip alırsanız bunları ikinci üçüncü plana atıp da farklı çözüm önerileri getirirseniz, bu sefer o değersayımın ürettiği çözüm ile buradaki insanın o çözümü "benim çözümüm" diye benimsemesi zor. Bu sefer hibrit bir şey çıkıyor. İşte kimlik bunalımı buradan doğuyor. Dolayısıyla bu değersayımları, bu paradigmaları konuşacağız ki; bu paradigmalarda biz belli bir yere varamayız. Neticede bunu söyleyeceğiz. Karşımıza gelen batının ürettiği çözüm önerilerinin hiçbiri artık halkın refah ve mutluluğuna vesile olacak çözüm ve önerileri üretmez hale geldi. Şimdi yavaş yavaş konuya giriyoruz.

GÇ- Unutmadan isterseniz bir ilavede bulunayım. Yazılarınızda da var, kitaplarınızda da var. Calvin diye birisi var biliyorsunuz. İlk önce Hristiyanlıkta şu an Batı dünyasının geldiği noktada değersayımı değiştirdiler aslında. Nasıl yaptılar?

Calvin zamanından önce orada da değer yargıları içerisinde faiz haramdı. User kelimesi ile ifade ediyorlardı. Kesinlikle yasaktı. Onu yumuşattılar. Daha sonra interest kelimesi ile bunu ifade ettiler. Bu yapıyı yani değersayımı değiştirdikten sonra artık bugün Batı dünyasının temeli içerisinde bütünleşti. Yani değerleri içerisinde yer almış oldu. (reklam 30 dk 16 sn)

MG- Sevgili dostlar tekrardan merhaba. Paradigmayı anlatırken biz paradigma yerine değersayım kelimesini kullanacağımızı, kullandığımızı söylüyoruz.

(şimdi bu konuya girmeden önce bir şeyin hem hakkını teslim etmek hem de haber vermek için, dostlarımıza söylemek istiyorum. Aslında bizim bu saatimizde TV5'te Mustafa Kaya Bey SINIR ÖTESİ programını sunuyordu. Bundan sonra cumartesi akşamına aldı. Biz buradan kendisine bir teşekkür ediyoruz. Bizim program yoğunluğumuz ve ancak Cuma akşamı müsait olduğumuzdan dolayı kendisi de böyle bir programı cumartesi akşamına almayı kabul etti. Sağolsun çok severek izliyoruz, sevgili dostumuz çok da başarılı bir program yapıyor. Program hem canlı yayınlanıyor hem de bir çok yabancı misafir ağırlıyor. İnşallah bizim programımız da izlenebilir hale gelir gerçi konular ağır ama konulara hafif hafif girmek lazım)

MG- Şimdi şöyle söyleyelim; bir insanın bu değersayımı anlaması için, paradigmayı anlaması için bir örnek vereyim. Bir insan bir resime baktığı zaman 2 şey görür. Birincisi resmin kendisi. Nedir ? diyelim ki resimde bir kır evi, onun önünden geçen bir dere, birkaç tane küçük ve büyük baş hayvan, bol renkli çiçekler, güzel iki katlı bir ev, ikinci katı üçgen, çatı katı gibidir, yanında çitlerle çevrilmiş bir bahçe, arkada dağlar ve bulutlar.

Bu bize aslında manzarayı verir. Biz buna bakarken manzara olarak algılarız. Bu resim bize ikinci bir şeyi daha verir. Bunu çizen adam nerede duruyor ve nasıl bakıyor? Bu ikincisi belki de birincisinden daha önemlidir.

Biz resime bakıyoruz. Bu resimden bir bilgi alıyoruz. Bu bize bir şeyi öğretiyor. Ama kim öğretiyor? O resmi çizen öğretiyor. Onun kafasındaki değerlere göre biz onu kendi kafamızda resmedip algılıyoruz.

Diyelim ki şehre bakıyor bir insan, İstanbul diyor. Bir çok İstanbul fotoğrafı var. Birçok İstanbul resmi var. Resme baktığımızda ne diyoruz? Burası İstanbul. İşte şurası boğaz, burası Sultanahmet falan...bu bize Sultanahmet ile Boğazın resmini veriyor. Bu bilgidir. Ama bir başka bilgiyi daha veriyor. Onu çizen adam nerede duruyor? Biz onu bilebiliyoruz oradaki resimden. Kafasında neler var? Niçin onu oraya öyle koymuş? Çünkü bir bakış açısı var, durduğu bir yer var, yorumlaması var...

Biz paradigma derken, o resmi çizen adamın yorumlamalarına bakıyoruz. Bunu konuşuyoruz.

Şimdi bizim önümüze çözümler getiriliyor. Filmler oynanıyor. Resimler konuluyor. Bu resimleri yapan insanların kafasındaki paradigma nedir? Değersayımları nedir? Biz önce bunlara bakıyoruz. Rakamları önümüze getirip

koyuyor. Biz önce senin kafandakini ortaya çıkarıyoruz. Sen konuya nereden bakıyorsun? (burada 4-5 cümle yarım kaldığı için cümleleri kendim toparladım)

Sosyal medyada yazıyoruz. 'zihinlerde devrim olmadan fiili devrim olmaz'. Paradigma ile ilgili söyleyeceğim bir örnek; her televizyon programında günlük hayatı bize betimleyen, anlatan, günlük serüveni anlatan televizyon dizileri var. Biz de biliyoruz. Günlük hayat içerisinde yaşıyoruz. Bu dizilerde bir tane Allah'ın kulu iki rekat namaz kılmaz mı kardeşim! Bir tane Allah'ın kulu "Ya Rabbi şu zor işimde bana yardım et" demez mi! Orada demiyor. Ama biz sosyal hayatta, gerçek hayatta diyoruz. İşte o senaryoyu yazan adamın kafasında bu yok.

O insanın kafasındaki bilimsel, ekonomik, sosyal çözümleri ben nasıl çözüm olarak kabul edeceğim de toplumun refah ve mutluluğuna çözüm olarak sunacağım? Arıza burada başlıyor. Arıza çözümün kendisinde değil. O çözümü bize sunan kafanın içinde sahip olduğu değersayımında. Paradigma dediğimiz tam da böyle birşeydir. (35 dk 50 sn) bizim sıkıntımız da buradan geliyor.

Bana zaman zaman geliyorlar "hocam falanca kitapta şöyle yazıyor". Ben mesela bana bir kitap önerdikleri zaman önce o kitabı yazan kimdir onu merak ediyorum. O kitabı okumadan önce bu adam kim? Neyin nesi? Nerde yemiş, ne içmiş, ne yapmış bunu bilmeden... bu adam bana ne sunacak? Allah'ın kitabı değil ki! Onun paradigmasını, değersayımını anlamakla başlıyoruz işe. Şu anda bilim insanlarımız olsun, uzmanlarımız olsun, toplumda değişik çözümler üretmeye çalışan kişiler olsun... onların ürettiği çözümlere baktığımızda aslında zihinlerinin ne kadar kargaşa içerisinde, karışıklık içerisinde, sıkıntı içerisinde olduğunu anlayabiliyoruz. Çünkü ürettiği çözümler sıkıntı veriyor. İnsan bir çözüm üreteceksiniz, üretilen çözüm insana sıkıntı veriyor.

Bir avuç insan parsayı götürmüş zengin, ötekiler fakir fukara, garip guraba... ee ne olacak canım siz de çalışın kıskanmayın canım... yahu senin ürettiğin çözümde bir sakatlık var. O çözüm senden kaynaklanmıyor. Senin sahip olduğun paradigmanın sorunu.

Biz orada çözüm üreten bilim insanlarını tam da eleştiriyor değiliz aslında. Bir adım daha geriye gidiyoruz. Senin kafanda zihninde var olan değersayım arızalı bir değersayım. Bu değersayım değişmeden, bu zihniyet devrimi yapılmadan bizim insana bir şey anlatmamız mümkün değil.

Nitekim önümüzdeki programlarda buraya kitabı getirip koyacağız, yazarın kitapta yazan tanımını alacağız ve diyeceğiz ki; temel kurgu bunun üzerine kuruluyor.

GÇ- HODRİ MEYDAN

MG- HODRİ MEYDAN

Yani şimdi hodri meydan demeyeceğiz de ne yapacağız ? yani şimdi bir insan kitap yazdı diye, her yazdığı doğrudur, her söylediği geçerlidir diyemeyiz ki bir! İkincisi! Senin zihnietinde ne var? Yani sen nasıl bir adamsın, nasıl bir zihinsin...?

Bir örnek vermek istiyorum. Mesela 'Desertia of Arabia' çok konuşulur. İngilizlerin meşhur casusu. Yani tüm Arapları Osmanlıya karşı tezgahlayan, onları organize edip Osmanlıya isyan ettiren şahıs...

Bu şahıs bu işi nasıl yapmıştır diye baktığınızda esas bu şahsı yetiştiren, bunun hocasıdır diye kabul edebileceğimiz bir şahıs...ismi aklıma gelmedi. (38 dk 46 sn)

Bu şahıs; Arap nasıl oturur, nasıl kalkar, nasıl yemek yer, İstanbul deyince Arap'ın aklına ne gelir, düşünlerinde ne düşünür, çocuğunun başına bir sıkıntı gelse nasıl hisseder... bu şahıs ne yapıyor; Arapların bütün değer yargılarını bir dizgeye sistem içerisinde yerleştiriyor. Yani onun paradigmasını keşfediyor. Onu keşfettikten sonra, yönlendirmek kolay oluyor.

İşte biz son 200 yıldır, Batının değer yargılarını, değer sistemini, değer sayımını alıp özümseyip buradan çözüm üretiyoruz. Ürettiğimiz çözümler hiçbir zaman Batının önüne geçemiyor. Neden? Çünkü onun kötü bir fotokopisi var zihnimizde. Taklit hiçbir zaman aslını geçemez. Dolayısıyla böyle bir sıkıntı ile karşı karşıyayız.

Bu Batılılaşma macerası çok konuşulmuştur. Bu konuda çok itirazlar olmuştur. Çok kitaplar yazılıp çok şeyler söylenmiştir. Bir başka Batılılaşma eleştirisi; ya işte bunlar çok konuşuldu, hocalar bu programda buna niye giriyor, diyebilirler ama şu zaman diliminde eleştirmek çok önemli. Neden? (40 dk) Batının ürettiği, özellikle ekonomide iflas olduğu zaman herşey iflas eder. Para yoksa hiçbir şey yok demektir. Günümüzde böyle bir şeye (duruma) geldik. Ekonomi iflas etti.

Bugün bakıyorsunuz Avrupa Birliği bile sallanmaya başladı. Çözüm üretilmiyor. Çözümsüzlük başladı. Sırf ekonomide mi? Teknolojide de...!

Bugün İslam Dünyasının 1700'ü, 1800'lü yıllara kadar üretmiş olduğu bilimsel kanavanın dışına Batı Paradigması çıkabilmiş değildir. Yeni bir şey üretebilmiş değil. Bunu sadece zenginleştiriyor.

GÇ- Buna biz paradigma değişimi diyoruz aslında. Yani Değersayımın değişmesi gerekiyor. Burada ikinci önemli kısma şöyle girdik. Değersayım arızalı dediniz. Yani değersayım bozuk. Özellikle Thomas Kuhn'un eserinde en az iki bölüm krizle ilgili kısma ayrılmıştır. Yani paradigmanın iflas ettiği nokta! Mevcut değersayım artık çözemez oluyor. Ortaya çıkan sorunlar mevcut paradigmayla çözülemeyince insanlar artık bunu görmeye başlıyor. Bu noktada insanlar "artık bu (paradigma) çözemez, bunu değiştirin" dediğimiz talepler ortaya çıkıyor.

MG- Talepler, diyelimki çözemez dedikleri noktayı ısrarla dayattıkları zaman işte biz buna dogma diyoruz. Böyle bir değeri siz sürekli dayatıyorsunuz ama bu değer çözüm olmaktan öte bir şey. O zaman biz dogmalarla karşı karşıyayız.

"Bunu değiştiremezsin, bunu kıpırdatamazsın"... günümüzde de bakıyorsunuz bir çok insan "aaa bunu birçok insan böyle bilir hocam bunu değiştiremezsin, farklı bir şey söyleyemezsin"...

Neden söyleyemem?! Allah'ın Kitabında mı yazıyor? Nedir yani! Adamın biri fi tarihinde bir şey üretmiş.

Şimdi mesela MIT'de (emayti) geçenlerde, Ekim 2012'de Rupert Sheldrake diye bir profesör, Cambridge Üniversitesinden, biyoloji profesörü "Herkesin Doğru Kabul Ettği 10 Dogma" diye 10 tane dogma söylüyor. Bunların hepsi dogmadır diyor. Bunların hepsinin değişmesi gerekir diyor. Bunların hepsinin yerinden atılması gerekli diyor.

Dogmalar çözüm üretimini tıkıyor. Siz ısrarla 'hayır bu böyle olacak, bunu kıpırdatamazsınız, bu böyle demektir' dediğiniz nokta, bir felç ve ölüme gidiştir.

GÇ- Bir insan dogmalarıyla geldiyse, çözüme dogmalarıyla direniyorsa, bu insan aslında felçlidir. Zihinsel bir felce sahiptir.

Sosyal medyada da zaman zaman oluyor. Değişik ekonomistlerle karşılaşıyorum. Bakıyorum, paradigması yanlış artık çalışmıyor. Ben sadece şunu yazıyorum. PARADİGMANIZI DEĞİŞTİRİN.

Onu değiştirmeden çözüme ulaşamaz. Siz her gün oturacaksınız, ona herşeyi anlatmaya çalışacaksınız. Siz onun algılamasını, değer sistemini değiştirmeniz gereklidir.

İktisat Fakültesinden akademisyen bir arkadaşla oturduk, Sizin "3 MESELE" konusunda paradigma değişimini başlatan güzel bir sorgulamaydı. O çerçevede biraz tartıştık. Öyle bir noktaya geliyor ki, orada tıkanıyor. İşte değersayım da 'sınırlar' dediğimiz kısım varya işte o sınırlara çekmek lazım onları. Sınırları aşamıyorlar.

MG- bununla alakalı güzel bir fıkra geldi aklıma sizler de bilirsiniz. Kıssa ya bu... Çin'de bir demiryolu yapılıyormuş. Demiryolunu dizmek için köylüleri çalıştırıyorlarmış. Köyün birine gidiyor mühendis 'herkes kişi başı burada ne kadar adam varsa ortalama 50 metre demiryolunda çalışacak' diyor. Köylü 'biz ne yapıyoruz' diye baktığında 'benim ineklerim tavuklarım var, biraz bağım bahçem var, hayatımı böyle kazanıyorum' diye düşünüyor. Yani onun değersayımı içerisinde bunlar var.

Biri geliyor zorla onları bu işten alarak 'siz bu iki tane demiri yanyana koyacaksınız, ama düzgün koyacaksınız, altına tahtayı yerleştireceksiniz, şununla da ölçeceksiniz, ip gibi olacak' diyor. 'E ne olacak sonra?' köylü, 'beni işimden gücümde ediyorsun' diye bakıyor.

Köylüler itiraz edip çalışmak istemiyorlar. Oradaki otorite de zorluyor tabi cezalar uyguluyor, derken bakıyor bu iş böyle olmayacak, demiryolu şirketinden birinin gelmesini istiyor. Bu yaptığımız şeyin ne olduğunu anlatsın. Bu demiryolunun niçin yapıldığını anlatsın.

Mühendis köylüleri köy odasına topluyor. 'bakın size çok basit bir şey söyleyeceğim. Siz buradan Shangay'a, birazdan Shangay Beşlisi konusuna da gireceğiz , ne kadar zamanda gidiyorsunuz? Köylüler 'otuz günde gideriz' diyor.

Mühendis 'şimdi bakın bu demirlerin üzerinden, evlerinizden daha büyük kocaman bir demir yığını geçecek, sizi bir günde Shangay'a götürecek' diyor. Tabi köylülerin arasında bir uğultu falan...mühendis de şaşıyor. Tabi soruyor köylülere 'ne var niye şaşıyorsunuz?' diyor.

Köylünün biri 'iyi de kalan 29 günde ne yapacağız' diyor))

Şimdi kafasına otuz günü kilitleyince, e demiryoluyla bir günde götürünce yirmi dokuz gün boşa düşüyor e ne yapacağız biz bu yirmi dokuz günde ?

Yani kardeşim senin o değer yargının içerisinde 29 gün boş kalıyor.

GÇ- geçen akademisyen bir ekonomist arkadaşla konuşuyorduk, öyle bir noktaya geldik ki, "ama borçlanmadan olur mu" dedi Yani 29 gün ne yapacağız

MG- Bu değersayım çok önemli. Şimdi batılılaşma maceramız içerisinde bize bu paradigma içerisinde bir şekilde bize dayatılan ve bu zihniyete sokulan bir şey. Ana okulundan başlayarak; ilkokuldan üniversite son sınıfa kadar, sosyal hayattan televizyondan her noktaya kadar; değer yargımızın içerisinde, bu değerler küçük küçük dolduruluyor. Mesela biz neye güleriz, neye üzülürüz, bu değerler hep oluşturuluyor. Bunlara "Toplum Mühendisliği" diyoruz.

Dolayısıyla bu değer yargı ve bu değersayım içerisinde zaten Batının ya da batıdan gelen çözüm önerileri artık kendilerine de derman vermez hale geldi. Allah'tan onlar batıyor bizde o kadar çok batıdan çok batıcılar var ki; "aman aman aman...böyle bir soruna değineceksin, konuşacaksın..." bunlar da "gerdan kırarak çok biliyormuş gibi böyle büyük büyük laflar edip sonra küçücük yumurtlayan adamlar çok!"

Şimdi Batı batıyor. Batınca o kadar sıkıntıya girince, hele hele son sıralarda birbirlerini yemeye başlayınca işte oradaki paradigma çöküyor. Bizim öncelikle dememiz gereken şey bu!

GÇ- Hocam burada baktığımızda, literatürde değersayım etkisi, paradigma etkisi denilen bir şey var. Bunu kurgulayanların arkasında bir paradigma bir değersayım var. Hani bir resim çizme örneğinden bahsetmiştik. Fakat bir de ortada başkalarının, biraz daha masum gözükünce, bizzat o resmi çizen değil, gelmiş birisi yorumluyor. Yani ekonomistleri belki bu anlamda bu kategoriye (yorumcu) sokabiliriz.

Değersayım etkisi dedikleri şu; diyelimki bir paradigma içerisindeyse, yani ben onu öğretilmiş çaresizlik ya da öğrenilmiş çaresizlik diye yazılarda da belirttim, yani onun içerisinde belki bir menfaati bile yok aslında. ama o değersayım, paradigma etkisi şöyle tarif ediliyor; onun içerisinde öylesine sıkışıp kalmış ki, o sınırların içerisinde çıkamayız diye düşünüyor. Adamın belki menfaati yok, asgari ücretle çalışan birisi. Mesela diyor ki; biz buradan çıkamayız... Kendisine veriler geliyor fakat bu verileri hiçbir şekilde görmüyor.

MG- Günlük hayatta yolda yürürken, televizyon izlerken, şarkı dinlerken, birisine istemeyerek kulak misafiri olmuşken, ona verilen bilgiler toplamı...

GÇ- Farkındalık dediğimiz şey varya! Aslında herşey farkındalıkla başlıyor. Yani "Farkındalık Sahibi" olamıyor. Mesela paradigmayı sorgulamak için güzel bir iskambil örneği var. Ben bazen öğrencilerime de yapıyorum.

İskambil kağıtları içerisinde farklı desenler ve kırmızı ve siyah renkler var biliyorsunuz. Ben mesela ilkokuldan biliyorum, sinek denilen desen vardır ve siyahtır. Onu siyah değil kırmızı yapıyorum. Sonra bütün kağıtları gösteriyorum. Mesela orada tüm hepsini öğrenci biliyor ama kırmızı sinek geldiği zaman orada bocalıyor. Onda bir problem olduğunu anlıyor ama farkı anlayamıyor, onu çözemiyor. Buna işte 'Paradigma Etkisi' deniyor. Yani bazı şeyleri öğreniyor ama yanlış öğreniyor, öğrenirken de "çaresizliği" öğreniyor. Biz ona "Öğrenilmiş Çaresizlik" diyoruz. Gerçi ona diğer programda gireceğiz, ekonominin temel tanımlarını anlatırken işleyeceğiz.

İşte onu bu şekilde algılamış fakat israfla ilgili kısımları hiç sorgulamıyor. Tüketim olayı gibi konulara girdiği zaman onun içerisinde dışarı çıkamıyor. Kendisini uyardığınız zaman da kulakları tıkalı oluyor. Bir kulağından giriyor bir kulağından çıkıyor. Yani belki masumane görünüyor ama siz onu bir türlü uyandıramıyorsunuz.

MG- Neden uyandıramıyorsunuz? Çünkü kafasındaki değersayım, o küçük küçük değerlerden oluşan değerler sistemi içerisinde sizin söylediğinizle eşleşecek bir değer yok. Mesela kulağımız belli bir frekans aralığındaki sesi duyuyor. Bu frekans aralığındaki sesleri duymaz. Şimdi bu frekans aralığı oluşturulmuş.

GÇ- Değerlerinin de aynı olduğunu varsayıyorsunuz. Mesela bende Müslümanım diyor. Ama faizle ilgili konuya geldiği zaman bişey demiyor.

MG- Ama onlar o hale getirilmiş. O değer algılaması yüzünden bunu değiştiremeyiz diyor. Öyle bir felce gidiyor ki bu çözümsüzlüğü getiriyor. Buna değersayım felci diyoruz. Bu felç çözümsüzlüktür.

Değersayım Felci şu demek. Kafasındaki değerler bir çözüm üretmez hale gelince, o toplum komple çöküyor. Bu Allah muhafaza buyursun öyle önemli bir olay ki, bir toplumu değil bir devleti bile çökertir. Yani bir devletin çöküşü paradigma felcinden olur. DEĞERSAYIM FELCİ BİR DEVLETİ ÖLDÜRÜR. Tamamen çökebilir. Ne olacak? Oradaki değişik insanların söylemlerine dikkat edilmesi gerekiyor, bakılması gerekiyor.

Şimdi biz Müslümanlar, Değersayım dediğimiz zaman bizim değersayımımız içerisinde bize inancımıza ait Değerler var. Ama paradigma dediğin zaman bunların hepsini kapsıyor. Mesela Efendimiz Aleyhisselatu Vesselamın bir hadis-i şerifinde 'İslama aykırı olmayan örf ve adetlerinizi koruyunuz' buyuruyor. Sizin mesela örf ve adetleriniz var. İslama aykırı değil ama bizi biz yapan örf ve adetlerimiz. Bize has yani bu coğrafyanın çocuklarına has. Biz bunu koruyabiliriz. Müslümanlık buna itiraz etmiyor ki. İşte bunları da topladığımız zaman işte biz buna DEĞERSAYIM diyoruz.

Bu değersayım şu anda bizim Müslümanca düşüneceğimiz bir değersayım değil. Özellikle bu değersayım bizim batılılaşmamız ile farkında olmadan öyle şeyleri kabul etmeden öyle dogmalar var ki kafamızda bazılarını hiç görmüyoruz.

Mesela programı sorularla bırakacağız. Öyle sorular soracağız ki insanlar öyle şey olur mu diyecekler.

Mesela bu paradigma değişimiyle ilgili sizin güzel bir mevsim örneğiniz var.

GÇ- Paradigmaların iflas ettiği noktada, artık çözüm üretemez olduğu noktada eski paradigmalar etkisini sürdürmeye devam ediyor. Ben bunu şöyle yapıyorum. Bir anket var. Bu anket Harvard Üniversitesi mezunlarının mezuniyet gününde yapılan bir anket.

Bilim dersi almış 21 tane öğrenciye soruyorlar. Ben bunu mühendislik öğrencilerine de soruyorum. Basit soru şu: mevsimler nasıl oluşur?

Önce herkes bakıyor. Bu ne kadar basit bir soru. Eski paradigmaya ait 'çocuklar amma da zorlan dınız' diye bir şey attığınız zaman ortaya, eliptik bir yörünge var, uzaklık yakınlık var, dediğiniz zaman herkes tamam diyip hemen yazıyor.

Hatta bir ortamda 2 tane öğrenci doğruyu buldu. Yani yaklaşık bir sonuç ortaya koydu ama diğerlerinin etkisinde kalarak sustular söylemediler.

O mevsim şöyle; mevsimler nasıl oluşur? Piyasada genel bilinen yanılğı nedir? Dünya güneşin etrafında elips şeklinde döner ve güneşten uzak olduğu zaman kış oluyor, güneşe yakın olunca ısıya yakın oluyor yaz oluyor, diye düşünüyor. İnsanların genelinde bu vardır ama aslında bu büyük bir yanılğıdır. Onlara şu soruyu sordüğümüz zaman yani paradigma sınırlarında sordüğümüz zaman sizin o 3 TEMEL MESELE dediğiniz şey varya, sınırlarda

soracaksınız bu soruları. Peki çocuklar kuzeyde yaz mevsimi yaşanırken neden güneyde kış mevsimi yaşanıyor? Uzaklıkta uzaklık, buyurun. Yani dünya komple aynı uzaklıkta. Kuzeyi ayrı güneyi ayrı uzaklıkta değil. Ama dünyanın kendi ekseninde ki dönüş yönü ile güneş etrafındaki dönüşü farklı şekilde olduğu için ışınları farklı açılarla geliyor. Yani güneş ışınları kuzey yarım küreye dik olarak gelince yaz oluyor, yatay olarak gelince kış oluyor. Ama dünyanın güneşe uzaklığı veya yakınlığı ile alakalı bir şey değil.

Aslında buna baktığınız zaman kepler paradigmasına dayanıyor. Tabi bunlar hareketlerin eliptik olduğunu söylüyor. Yani bunların değersayımları dönüşlerin eliptik olduğuna dayalı. Yani böyle bir durumda hiçbir şekilde çözüm üretemiyorlar. Paradigma felcine uğruyorlar. Sizin her zaman söylediğiniz gibi, çözüm bulmak için sorunu anlamalısınız. Sorunu anladığınız zaman çözüm aslında kendiliğinden çok rahat gelecek. Ama sorunu anlamaktan uzaklar.

MG- Sorunu anlamak için sahip olduğunuz değer yargılarını, değerler sistemini bilmeniz gerekiyor. Az önce güzel bir örnek verdiniz hocam. Bilgisayardaki işletim sistemi IBM BIOS ise Machintosh'tan gelen bir disketi okumaz. Bu bilgisayar bu disketi okuyamıyorsa burada bir sorun var. Diyelim ki bir Word dosyası geldi. Çarpık çurpuk şekiller çıkar. Siz orada çıkan farklı şekilleri de bir şekilde anlamlandırmaya çalışarak okumaya başlarsanız ilk gelen dosya ile sizin okuduğunuz dosya arasında dağlar kadar fark çıkar karşınıza.

GÇ- Tanınmayan disk mesajı verir orada

MG- Dolayısıyla konuştuğumuz konuda şunu demek istiyoruz vatandaşlarımıza. Bir insan bir konuyu takdim ettiği zaman ya da bir konuyla ilgili düşüneceğiniz zaman 'ben hangi değersayım içerisinde bu konuları ele alıyorum. Acaba ben bu konuyu ele alırken benim değersayımım içerisinde arızalı ya da felce uğramış dogmalar var mı? Bazı şeyleri yanlış değerlendiriyor olabilir miyim?'

Çok basit olan bir sorunun cevabını şak diye hemen vermekten ziyade birileri bir soru soruyorsa, sizin az önce sorduğunuz gibi, 'bi daha dinleyelim bakalım, bi daha düşünelim bakalım, bi daha bakalım bakalım' demesi gerekiyor insanın.

Bir değersayım içerisinde bu konuları konuşmamızın önemi nereden geliyor? Çünkü artık Batı Paradigması felç olmuş. Çöktü! Bu global finans krizini bu

şekilde izah edebiliriz. Batının birbirini savaşa doğru sürüklemesini bu şekilde izah edebiliriz.

GÇ- Hocam bu konuda çok güzel bir ifadede bulundunuz. Yavaş yavaş paradigma örneklerine de girdik aslında. Devletlerin Değersayım Felci çok önemli. Bir devlet paradigma, değersayım felci ile batabilir. Benim aklıma bir örnek geldi. Bir de devletler yeni bir değersayım ile değersayım değişikliği ile çıkış yapabilir. (1 sa 5 sn)

Değersayım felciyle alakalı hemen aklıma şu örnek geldi. Biliyorsunuz 1968’li yıllarda İsviçre dünya saat pazarının yaklaşık %65’ini elinde tutuyordu. O zaman daha elektronik saatler çıkmamıştı biliyorsunuz. Yani dünyada satılan her 100 saatten 65’i İsviçre malıydı. Yani yüzbinlerce işçi çalışıyor orada. İsviçre malı saatler. Fakat bakıyorsunuz 1968 yılında, enteresan, paradigmanın en güçlü olduğu zamanda, kendilerinin en güçlü, şu an batı en güçlü biliyorsunuz, gelişmişlik düzeyi olarak. Öyleydi... yani gelişmişlik düzeyinde şu an en güçlü görünüyor öyle değil mi. Gözüken öyle... amerikanın diyelim ki, milli geliri 50.000 \$ gözüküyor. Ama 47 milyon insan gıda karnesiyle yaşıyor o ayrı...

Şimdi burada İsviçre’ye döndüğümüzde şöyle çok önemli bir hadise oluyor. Bir saat kongresi yapıyorlar. Elektronik saati de çok enteresandır İsviçreliler buluyor ve “bu saati kim alıp da takcak kullanacak” diyorlar. Neden? Çünkü ne olması lazım? Aslında yeni bir paradigmayı kendileri üretmesi lazım. Saat dediğiniz, tik tak ses gelmeli, yayı olmalı, saatin kurulması lazım.

Elektronik saati sergilediklerinde çok enteresandır, o elektronik saate patent almamışlar. Japonya’dan Seiko kongreye geldiklerinde bakıyorlar ki patenti alınmamış. Üretim teknolojileri çok basit. O zamanlar ben hatırlıyorum siz de mutlaka hatırlarsınız 1986’lı yıllarda kilo ile sattılar o zaman Tahtakale’de Seiko’ları kilo ile satıyorlardı. “Ver şurdan 10 kilo” diyerek alınıyordu.

MG- 1 kilo saat verir misin

GÇ- Şimdi. 1 sene içerisinde, çok enteresandır, dijital saatler ile aslında tam da paradigmaları değişecekken, pazar payları %65’ten yok denecek düzeye indi. Saat sektörü tamamiyle felç olmuş, batmış adeta... Dijital saatler ortalığı kasıp kavurdu. Akrepi yok yelkovanı yok, zamanı çok daha doğru gösteriyor. Çok daha fazla gelişmiş özelliklere sahip. Bakın İsviçre bitti ve birkaç sene içerisinde 60.000 civarında işçiyi işten çıkarıyor. Sektör adeta ölmüş.

MG- Yani bir paradima felci, bir şirketi hatta bir ülkeyi bir pazardan komple düşürüyor.

GÇ- Bu "Paradigma Felci" örneğinde bir ülkenin bu hale nasıl geldiğini görebiliyoruz. %80'in üzerinde karlılık oranı varken, ve Pazar payı %65'ten bakıyorsunuz %10'lara düşmüş.

MG- Ben şimdi hemen buradan bir örneğe gireyim. Az önce gemi inşa sanayi ve entegre çalışmasından bahsettiniz. Hemen aklıma bir ülkeyi bir paradigma sınırlarından aşarsanız, yani sizin değersayımınız kendinize özgü, kendinize has farklı bir şeýse, bir ülkenin nasıl müthiş bir çıkış yapabileceğini İstanbul'un Fethinde görebiliriz.

"Gemiler nerede yüzer" diye kime sorarsanız sorun, bir tane Allah'ın kulu çıkıp da karada yüzer demez herhalde yani hatta siz de çıkıp deseniz ki; ben gemi yapacağım karada gidecek "o zaman araba yap kardeşim gemi ile ne işin var" derler.

GÇ- Biliyorsunuz İngiltere'de hem denizde hem karada giden gemi var

MG- ama ne oldu o dönemde? 1453 yılında "biz bu gemileri karada götüreceğiz ve denizde yüzdüreceğiz" demek aslında bir paradigma aşındırmasıdır. Yani o değersayımın dışında bir şey yapıldı. O çıkınca aradan, bakıyorsunuz ülkeye yepyeni bir mecra açılmış oldu. Yepyeni bir ufuk açılmış oldu. Bu sayede yeni bir dönem başlatmış oldu.

GÇ- Aslında burada, Türkiye'deki ekonomistlere öğretilmiş çaresizlik aşılınmış.

MG- Öğretilmiş çaresizlik paradigmanın içerisinde bir hastalık çeşidi diyebiliriz. Yani zihinsel bir hastalık çeşididir.

GÇ- Bu zihinsel hastalıkta enteresan olan şudur; onu Khun kitapta da çok güzel inceliyor. Şimdi diyelim ki paradigma değiştirdi. Bakın çok güzel bir tespittir. Paradigma değiştirdiği anda diyelim ki özellikle çok güçlü olanlar bu hastalığa yakalanmış oluyorlar. Şu anda güçlü dediğimiz nedir, batı, yani finans anlamında gelişmiş ülkeler çok daha güçlü gözüküyor değil mi. Paradigma değiştirdiği anda, yani yeni paradigma eskisinin yerine geçtiği anda buna "Sıfır Noktasına Dönüş" diyor. Yani herkes sıfır noktasına gidiyor.

En güçlü olanın sıfır noktasına gitmesi demek, tepetaklak yuvarlanması demektir. O noktada yeni paradigma ne yapıyor? Yeni kurallarını, yeni değerlerini, yeni sınırlarını, yeni deneysel araçlarını, yorumlama yöntemlerini yeniden tanımlıyor.

MG- İşte tam burada kavga başlıyor hocam. Neden? Çünkü mevcut düzenin ağa babaları, mevcut düzenden nasiplenenler bütün yatırımlarını mevcut paradigma içerisinde yaptılar. Dolayısıyla siz yeni bir şey söylüyorsunuz, bu düzeni komple değiştirecek. Komple sistemi değiştirecek. Bu düzene itiraz ediyor. Bu sisteme itiraz ediyor. Sizin söylediğiniz düzen değiştiriyor.

Peki eski düzeni savunanlar sizi o zaman tehdit olarak algılıyor. Ama şimdi düne kadar, şimdi diyelim ki bizim aslında verdiğimiz kavganın da mücadelenin de eksenini aslında bu. Karşımıza hiç ummadığımız insanlar çıkıyor. Umduğumuz enstitüler ve kuruluşlar çıkıyor.

İşte böyle gülünç duruma geçmeye, tahfif etmeye, hafife almaya...bunları yok sayalım...bu fikirler geçmişte de olmuştur bunlar uyduruk şeylerdir falan gibi demeye çalışıyorlar ama kendi paradigmaları yıkılıyor. Şimdi gelinen nokta böyle bir nokta.

GÇ- Mevsim örneğinde vermiştik, nasıl ki cevaplanamıyorsa...örneğin kuzeyde kış olurken güneyde yaz olması... bunu cevaplayamıyorlar. Bu aslında bir örnek olarak verirsek, bu paradigma yıkılıyor. İnsanlar refah mutluluk saadet için veya adil bölüşüm için herhangi bir yatırım yok ortada. Bakıyorsunuz %1'lik bir yatırım var ortada.

MG- Aslında paradigma değişiminde milyarlarca insanın mutluluğu yatıyor. Bir tarafta bu var diğer tarafta bir avuç insanın menfaati var. Ama bir avuç insanın sahip olduğu imkanlar o kadar çok yüksek ki, kalan milyarlarca insanı ezebiliyor. Siz onların adına bu paradigmayı değiştirmek isterseniz, buna itiraz ediyorlar ve sizi eziyorlar. Ama bakıyoruz öyle bir noktaya gelindi ki; mesela bırakın bu paradigmanın değişmesini önceleyen, öncülleyen insanları, paradigmasını savunanlar ayakta duramıyorlar. Şu anda artık ne kendileri ödemelerini yapabiliyorlar, ne de kendi ülkeleri içerisinde mevcut paradigma içerisindeki önermeleri tutmuyor. Artık değersayımları çöküyor. İşte bu çöküşü görmek lazım. Bu o kadar önemli bir şey ki; bir ülkenin çıkışı o alandaki hakim güçlerin çöküşüne denk gelirse çok daha hızlı olur.

Yani şu an alan boşalıyor aslında. Zihniyet alanı boşalıyor. Bu zihniyet alanı içerisinde bizim kendi değersayımımızı kurgulamamız lazım. Kendi değersayımımızı oturtturmamız lazım. İşte biz onun için ZİHİNLERDE DEVRİM'i önceliyoruz.

Siz bir çözüm üreteceksiniz. Bu değersayım içerisinde bizler Müslümanız. Cenab-ı Allah olacak. Kuran-ı Kerime biz inanırız. Bunlar bizim inançlarımız.

Kuran-ı Kerime tabi ki bakacağız. Peygamber Aleyhisselatu Vesselam Efendimiz ne demiş, nasıl yorumlamış, tabi ki bakacağız.

-‘e bu çağda mı?’,

+‘senin ^bu çağ^ dediğin yıkılıyor! Tepene yıkılıyor.

Üretmişsin üretmişsin... 600-700 TRİLYON DOLAR! Buna daha sonra gireceğiz. Sen hala “aman bunları kıpırdatmam” diyorsun ama altında kalıyorsun.! Ondan sonra çamura yatıyorlar. Nasıl çamura yatıyorlar. Gidiyorsun fiziksel olarak gücüm var diye işgallerde bulunuyorsun. Ortadoğu’ya geliyorsun işgal ediyorsun. Mali’ye geliyorsun işgal ediyorsun. Senin ne işin var yaaa Mali’de!!! Neden? Çünkü paradigmanız çöküyor. Bitiyorsunuz ya yok oluyorsunuz. Tam bu yok oluş sırasında kendi değersayımımıza uygun çözümlerin tebarüz etmesi ortaya çıkması lazım.

Aslında paradigmayı, değersayımı, kendi değerler sistemimizi 1. Ufuk Hattı Programında konuşmak isteyişimizin sebebi bu.! Yoksa biz onların kanalına ne diye girelim?

Şimdi aklıma geldi. Deliler sıra olmuşlar bir duvara bakıyorlarmış.

Doktor bakmış demiş ki ‘ne yapıyor bunlar’ oradaki görevli de “valla bilemiyorum efendim şurada bir delik var gelip gelip oraya bakıyorlar’ doktor da merak etmiş bunlar acaba orada ne görüyor diye. Sıra girmiş, sıra ona gelmiş eğilmiş delikten bakmış bakmış hiç bir şey görememiş. Çıkmış dışarıya demiş ‘ya ben hiç bir şey görmedim’. Delinin biri demiş ki ‘ biz kaç seferdi bakıyoruz göremedik sen daha bir bakışta mı göreceksin’

Yani sen kalkıyorsun, deli gibi önümüze bir şey getiriyorsun ve bu çözüm değil. Şu sizin dediğiniz gibi Amerika’da o kadar insan karneyle yaşıyor. Sen bir çözüm ürettim diyorsun, yığınla insana sosyal yardımlarda bulunmaya devam ediyorsun. (1 sa 11 dk 36 sn) yığınla insanın evine ekmek götürüyorsun. Evine poşetle bırakıyorsun. Yahu bunlar kötü şeyler mi? Hayır bunlar iyi şeyler ama sen bunları adama “Sen muhtaçsın” diye veriyorsun. Sistemi öyle bir kurgula ki o da hakkını alsın. Ya niye muhtaç olsun ki sana!! Niçin senin belediyenden gelecek 2 torba kömüre muhtaç olsun adam?!! Sen sistemi öyle bir hale getirmişsin ki köle düzeni kurmuşsun. Çünkü senin değersayımının içerisinde batının değersayımı gibi katmanlar var. İnsanları katman katman sıralıyorsun. Borçlandırıyorsun ama katmanlarla!! Kime borçlandırıyorsun? Fakirleri zenginlere borçlandırıyorsun.

Faizin felsefesi de bu zaten. Fakir çoğunluktan alacaksın zengin çoğunluğa aktaracaksın. Ama burada tıkanı artık. Yürütülüyor. Dönüyor. Çark dönüyor. !!

Efendim Türkiye’de dönüyor. Bakıp görecez önümüzdeki programlarda, dönüyor mu dönüyor mu?! Çark dönüyor diyen insanlar, kim varsa, burada bize nasıl döndüğünü izah etsin. Biz dönmediğini biz burada söylüyoruz. Çözüm diye bir şey yokki. Çözüm şu; aman hiçbir şeye karışmayın. Hiç kıpırdatmayın. Eeee?! Biz bu şekilde devam edelim. Bu şekilde nereye kadar?!

Paradigma felci ülkeleri batırabilir. Şimdi batı batıyor. Amerika batıyor. Komedi yani; adam çıkıp bütün dünyaya şunu diyebiliyor; Ben bir tane ‘Metal Coint’ basıyorum Yani ‘1 Trilyon \$’ değerinde madeni para...! Bundan 16 tane bastığını düşünün bütün borçlar bitti Bana bazı akademisyen arkadaşlar bana izah etmeye çalışıyorlar. İşte bunun matematiği var hesabı var...

Yahu ZIRVANIN MATEMATİĞİ Mİ OLUR ya!? Dalga mı geçiyorsun? DALGA GEÇMENİN MATEMATİĞİ Mİ OLUR? Adam dalga geçecek seninle, sen de aşağıda matematiğini yapacaksın bunun.

GÇ- Madem devlet basıyordu bunu, öyleyse fazladan bassın bütün borçları kaldırsın.

MG- Bu konulara girdiğimiz zaman insanlar görecekler ki aslında mevcut paradigma yani mevcut değersayım çöktü. Artık bunu ya saldırarak kapatmaya çalışıyorlar ya da saçma sapan adımlar atıyorlar ama çaktırmayalım bizim bu çöküşümüzü diye de hemen kapatmaya çalışıyorlar. Fakat ne diyoruz ZIRVA TEVİL GÖTÜRMEZ yani siz BATIL’I HAKK’A ELBİSE OLARAK GİYDİREMEZSİNİZ. Yalan bir şekilde ortaya çıkar. Bu düzen yalan düzeni, bozuk bir düzen, köle düzeni. Neticede bu Hakk bir düzenle yer değiştirecek. Aslında paradigma değişimi demek, buna vesile olacak olan şey demektir.

GÇ- Yeni Bir Dünyanın kuruluşu ancak böyle olur.

MG- Evet. (program arası) Konunun ilerleyen kısımlarında birkaç örnek vereceğiz ve HODRİ MEYDAN çekeceğiz

Paradigmaları konuşurken ne demiştik, bir paradigma felci, bir değersayım felci bir ülkeyi yıkar. Bir ülkeyi bitirebilir. Nitekim İsviçre’den bir saat örneği verdik. Ülkenin dünyadaki saat pazarının %65’ini elinde tutarken bir paradigma değişimiyle, dijital saati algılayamadıkları için, oradaki paradigma

felcinden (paradigma körlüğü yüzünden) dolayı bunun çalışmayacağını, olmayacağını düşündükleri için dünya pazarını kaptırdılar. Çünkü saat kavramı kafasında tik takları olacak, kurgusu olacak, yayı olacak, mekanizması ve çarkları olacak diye bildiğinden dijital saate önem vermedi. Ama Japon firması geldi bu dijital saati aldı ve İsviçre'yi saat pazarından hallaç pamuğu gibi aldı attı.

Bir paradigma felcinden doğan yeni bir paradigma aynı zamanda bir ülkeyi abad eder. Bir çıkış yapabilir. Buna bir örneğin var mı hocam?

GÇ- Hocam bununla ilgili her zaman anlattığımız bir Japonya örneği var. Bununla ilgili tek bağımsız dersler vardır. Yani Yalın İmalat olsun Tek Zamanlı Üretim...

Burada teknik detaylara girmeden şunu söyleyelim. Japonya'ya baktığımızda, ben o zaman yaşlı amcalarla görüşüyordum, 1950'li yıllarda Japonya deyince aklınıza ne geliyor? Yani Japon ürünleri dediğimizde?

İşte taklit...tokyo terlik mesela. Ucuz. Çünkü Tokyo'dan gelirdi. Adı oradan kalmıştır. Çok ucuzdur. Teknoloji olarak hiçtir. Kalite olarak mesela bugün alırsın akşama bozulur gibi...bugün Çin ürünleri için ne söyleniyorsa o zaman da öyleydi.

Hatta bununla ilgili bir fıkra var. Adam bir yelpaze almış. Bir sallamış yelpaze kırılmış. Almış geri götürmüş satıcıya "bu yelpaze iki sene dayanır dedin ama bi sallamada kırıldı" demiş. Satıcı da adama "yanlış kullanım" demiş. Yani nasıl olacak demiş adam. Satıcı da "sen yelpazeyi tutacaksın kafanı sallayacaksın" demiş. yani bizi Temel ürünleri gibi olmuş

Japon ürünleri böyle ürünlerdi. O zamanlar Japonya'nın alt yapısını incelemek lazım. Bir paradigma için alt yapı çok önemli. Bu arada onu da anlıyoruz. Japonya biliyorsunuz küçük bir ülke. Yani baktığımız zaman Türkiye'nin çeyreği kadar. Yani dağlık bölgelerini falan çıkarsanız kullanım alanları çok daha küçülüyor. Japonların evlerine nazaran bizim programı yaptığımız stüdyo kadar bir alana ev yapsanız onlara göre kocaman evler çıkarırsınız yüzölçümü bize göre küçük ama nüfusu bize göre neredeyse iki katımız. Böyle bir ortamda bunlar stok da tutamıyorlar. Hepimiz biliriz, bir şey üretirken tedarikçiden hammadde alırız ürünü stokta tutamayacağım için hemen satıcıya göndermem lazım.

Japonya böyle durumda bir ülke. Onlar bu koşullar içerisinde sıkışmışlar. Bir değersayım değişikliğine ihtiyaçları var. Teknolojik olarak çok zayıflar. O zamanlarda Dr Edward Deming diye biri vardır. Kalite Gurularından.

Amerikada yıllarca hiçkimse dediklerini dinlememiştir bile. Hatta Japonya'da 20 sene kalmış. Döndükten sonra yine dinlememişler. Bir danışmanlık şirketi kuruyor ve adını sonralardan duyuyorlar. Onun o yıllarda bir paradigması vardı. "SIFIR HATALI ÜRÜN" yani siz diyelim ki bir bardaktan 1000 tane üreteceksiniz. Ama 100 tane hatalı üretemezsiniz. Niye? Çünkü stoklarınız ona müsait değil. Bir de maliyeti var.

Eskiden biliyorsunuz kaliteden bahsederken Kalite Kontrol Bölümleri vardı. Önce üretir sonra da kalitesine bakarlardı. Şimdi nasıl aşılar? Dr Deming aslında Japonya'ya nüfus sayımı için gitmiştir. Kendisi istatistikçiydi, yardımcı olmak açısından gittiğinde onu keşfetmişler. Hergün sürekli radyo ve televizyon programları yapmışlar. Biliyorsunuz toplam kalite yönetiminde pek çok teknik var. Bu tekniklerin pek çoğunun uygulanma şansı olmuştur. Bugünkü Japonya'nın teknolojisinin bugünkü halini alması ona borçludur. Dr Deming'e hatta kutsal hazine ödülü ve hatta Demig ödülü adı altında pek çok ödüller verilir. Ama mesela Amerika'da bunu doğru dürüst bilen yok. Japonya eksenslidir. bugünkü teknolojik kalite standartlarının öncüsüdür. Yani bir paradigma değiştiriyor.

MG- Yani adam dışarıdan gidiyor. Toplumunu analiz ediyor. Bakıyor ki sizin için değerler sistemine en uygun olan imalat sistemi budur diyor. Çünkü dışarıdan baktığı için onları rahat görüyor. Onların değerler sistemini tanıyor ve Japonlar da onu tanıyor.

GÇ- Evet , aslında derslerde de anlatmış. Yani o zaman demişler ki "böyle saçmalık olur mu, sen sıfır hatalı ürün nasıl üreteceksin, mümkün değil bu" diye reddetmişler. Ama tam zamanlı üretim sistemleri ve diğer yöntemlerin hepsi bir değersayım gerektiriyor. Ne demiştik, bir değersayım neyi içeriyor aslında? Deneyler, araçlar vs pek çok şeyi kendi içerisinde geliştiriyor.

Yani o bakış açısıyla, değerleriyle, kurallarıyla, sınırlarıyla yepyeni şeyler bulunuyor. Bugünkü ekonomide biz bunu sorgulayacağız. Ekonomide pek çok büyüme araçları var vs onları tekrar revize ederek aslında baktığınızda yeni değersayım içerisinde bunlardan bazılarını kullanabilirsiniz bazılarını farklı yorumlarla kullanmak zorundasınızdır.

Yani burada Japonya'nın yükselmesi kesinlikle bu paradigma değişiminden kaynaklanmaktadır. Mesela karateci çocuk örneğini de ileride anlatırız.

MG- Yani aslında bu değersayım bir toplumun, Japonya örneğinde Deming'in, Amerika'dan giden bir uzmanın onlara yardım olsun diye önerdiği imalat

sistemlerinin orada tutmuş olmasının en büyük sebebi; dışarıdan gelen insanın oradaki değer yargılarını keşfedip onların paradigmasını, onların değersayımını keşfedip ona uygun çözüm üretmesinden kaynaklanıyor.

Şimdi Batıdan gelen değersayım , bizim Anadolu coğrafyasındaki bizim insanımıza bizim değerlerimize uygun çözüm üretmiyor. Tam tersine, bu bizim değerler sistemimizi bozacak şekilde çözümler üretiyor. Yani bunları hiçe sayıyor. Mesela bize kitaplarda yıllarca batının edebiyat adamları, batının sosyal bilimcileri, batının felsefecileri, tıpçıları, matematikçileri...bunlar hep övüldü. Şimdi yavaş yavaş içerisine girilmeye başlanınca, kendisine buradan hem selamlarımızı gönderiyoruz hem anıyoruz...Prof Dr Fuat Sezgin Hoca...

Fuat Sezgin Hoca bu ilimler tarihini çalışınca bir de baktı ki, 700 ila 1700 yılları arasında İslam Bilimlerinin, Türk İslam Alimlerinin üretmiş olduğu bütün değerleri batı almış kendisine yontmuş. Onun üzerinden sanki kendisi yapmış gibi bunları kendisine özdeşleştirmiş, ondan sonra hoşuna gitmeye bir kısmını bozmuş ve kalan değerler toplamıyla bir çıkış yakalamış. Aslında burada İslam Alimlerinin ürettiği bir kanava var. O çıkışla buraya kadar gelmiş. Ama 2000'li yıllar artık yolun sonu. Bunların üzerine bir şey koyamamış.

Cern deneyleriyle birşeyler yapmaya çalışıyorlar ama kurguyu tam olarak oturtamıyorlar. Çünkü kafasında onların değersayımıyla İslam Alimlerinin değersayımları ya da bu coğrafyanın değersayımı arasında dağlar kadar fark var. Şimdi Japonya örneğine giden adam (Dr Deming) Japonya'nın değersayımına uygun çözümler üretmiş.

Bize gelenler bizim değersayımımıza, bizim değerler sistemimize uygun çözüm üretmiyor. Tam tersine, basmakalıp illaki böyle olacaksın, şunu yapacaksın...ya kardeşim bizim değersayımımızdaki insanlar, yıllarca bu coğrafyanın öncülerıyla alay etmişler. Küçük görüldü. Yani mesela Benjamin Franklin'den bahsedilince çok büyük adam falan diye konuşuldu. Ama diyelim ki bir İbn-i Haldun, bir Hacı Bayram Veli, Hacı Bektaş Veli, bir İbn-i Sina... bunlar bizim toprağımızın çocukları. Yani biz onların çocuklarıyız, onların torunlarıyız. Biz bunları öykünemedik. Bunlardan örnekler gösteremedik. Ta ki Bill Clinton ABD başkanırken elinde bir kitap okuyor. Onu görüyor bizim devlet büyükleri. Ne okuyor efendim, İbn-i Haldun... afedersiniz Ronald Regan zamanında... Regan'ın elinde bir bakıyorlar İbn-i Haldun'un Mukaddime adlı eseri. Ondan sonra bizimkiler, 'ooo Mukaddime ne kadar iyiymiş, ne kadar faydalıymış' demeye başladılar. Yahu sen kendi değerlerine sahip çıksana.

Bir insan her türlü baskıya rağmen kendi değersayımına sahip çıkması gerekiyor. Şimdi onun için gelinen noktada artık, aslında bu program ekonomi-politik bir program, ekonomi konusuna geleceğiz aslında ama bu ekonomiyi, bu ekonomik çözümleri üreten zihniyet çöktü. Artık ıkıő da bulamıyorlar. İşte tam burada biz yeni bir önerme getireceğiz. Ama önermeyi getirmeden önce değerler sayımından başladık. Yani format atıyoruz.

Bir arkadaş twitter'dan 'Demir Filizini anlatmaya başlıyor hocalarımız' demiş demir filizi ise demir filizi, kimya ise kimya, fizik ise fizik...en temelden anlatmaya baőlamamız gerekiyor. İşin temeli bu. Buradan gireceğiz ki, biz bundan sonrasını rahat anlatabilelim. Biz şimdi bazı şeyleri söyleyeceğiz, insanlar diyecek ki 'bu hangi kitapta yazıyor?'.

Ben hatırlıyorum, HAVUZ SİSTEMİ'ni kurma çalıőması yaparken bana diyorlardı ki 'hangi kitapta yazıyor'. Ben de diyordum ki 'bir kitapta yazması gerekmiyor ki! yani sen mantığına bak, bu doğru mudur, bu yapılabilir mi?', bu dünyanın hiçbir yerinde uygulanmamıő bir şey diyorlardı. Tepkiler böyleydi. Çünkü bir insanın bir baőkasının değersayımına ait bir kitapta yazılana, kendisini bağlaması kadar büyük bir acziyet olmaz.

Peki biz bu programımızda neye göre hareket edeceğiz. Kendi değersayımımıza göre hareket edeceğiz. Tabi şunu da itiraf etmek lazım. Biz de mevcut paradigma içerisinde yetiőmiő hocalarıız. Biz gittik İngiltere'de okuduk. Avrupa'nın bir çok niversitesinde bulunduk. Hala mevcut paradigma içerisinde bilimsel, teknik, teknolojik çalışma üreten insanlarıız. Ama biz şunu söylüyoruz. Artık sınıra geldik. Bunun aőılması gerekiyor. Bunun kırılması gerekiyor. İşte bunu kırma alıőması.

G- Hocam burada bir itirazda bulunabilir miyim. Belki itiraz da denemeyebilir ama itiraz diyelim. Şimdi dediniz ya biz bu mevcut sistem içerisinde yetiőtik. Evet bu sistem içerisinde yetiőtik. Ama öğretilmiş çaresizlik bizde niye yok? Burada konuyla ilgili incelemelerde çok önemli bir şey var. Paradigmaları değersayımları deęiőtirenler genellikle alan dışı insanlar. Genciyle, yaőlısıyla alan dışı insanlar olmuşlar. Neden biz? Diğer ekonomistler gibi, kafanızdan element uydurmayın der gibi bir őeyimiz neden yok çünkü biz alanın dıőındanız. Neticede ğrenim hayatımız boyunca iktisat dersleri de aldık ama onlar gibi angaje olmadık. Biz hep itiraz ettik baőından beri itiraz ediyoruz

MG- Bizim de bu değersayım içerisinde bazı eksiklerimiz olabilir. Ben Şunu demek istiyorum. Neticede hepimiz aciz insanlarız. Eksiklerimiz elbette olacak. Eksiğimiz varsa biri bize bunu öğretirse memnun oluruz. Gerekli sorgulamamızı yaparız. Neye göre sorgulamamızı yaparız? 4 Şeye göre sorgulama yaparız. Bu programda sürekli kullanacağımız, sürekli sorgulayacağımız 4 Şey vardır.

- 1- İlim; ilim deyince Kuran-ı Kerim dahil olmak üzere her türlü ispatlanmış çalışmaya önem veririz.
- 2- Akıl: bu ilmin üzerine biz akıl koyarız. Aklımız ile bakarız. BaŐkasının aklı ile hareket etmeyiz. Sen akıllısın da biz akılsız mıyız. Bir Şey bulmuŐsun bana bunu dayatıyorsun. Eğer benim aklıma yatmıyorsa ben buna itiraz ederim.
- 3- Tecrübe: tecrübe çok önemli bir Şey. Tecrübe edilmiŐ olmamıŐ. Siz de tekrar tecrübe edin. İyi de bana zaman kaybettirecek, para kaybettirecek, performansımı düŐürecek. Ne diye ben tecrübe edilmiŐ bir Şeyi tekrar tekrar deneyeyim. Adamlar bir yere girmiş düşmüş batmış biz yine aynı yoldan devam ediyoruz. Adam kendisini atmıŐ kuyuya. Ben niye atıyım. Batının geldiği nokta! 'Borcu evirebiliyoruz ya!' ama eviremeyeceksin işte gelinen nokta. Bunu görmüyor. Yani bir eksen olarak düşünelim, senin girdiğin yolun 10. km'sinde sorun yok gibi görünüyor ama bu yolda devam eden arabaların hepsi 50.km'sinde takla atmıŐ. Ne diye gidiyorsun?
- 4- Gerçekler: gerçeklere bakacağız. Hayali çözümlerin peŐinde olmayacağız.

Dolayısıyla ilim, akıl, tecrübe ve gerçeklere bakarak burada biz bütün bu paradigma, değersayım, bu değerler sistemini ortaya koyduktan sonra yani biz olaylara nasıl bakacağız, bunu ortaya koyduktan sonra biz artık önümüzdeki programdan itibaren öncelikle ekonominin içerisine gireceğiz. Çünkü mevcut paradigma ile çözüm yok.

Bakıyoruz mesela Sayın BaŐbakan NATO'ya girdi, AB'ye girecek. Orada bir sürü sıkıntılar var. Onlar kendi baŐlarının çaresine bakamıyorlar. Gerekirse Shangay'a bakarız. Ne lüzumu var? Yani oraya giremedik buraya girelim. Ne yani. Batı değersayımı bize uymuyor da doğu değersayımı mı bize uyacak?

Neden kendimize has, kendi inançlarımıza uygun ilim akıl tecrübe ve gerçeklere dayalı, bu coğrafyaya uygun değersayım ile hareket etmeyelim? İŞte bunu konuşacağız.

GÇ- Kalıpları da belli hocam. Almanya ile Fransa'nın durumu ne ise Shangay'da da aynı kalıp var.

MG- Programımız bitiyor. Şimdi son olarak şunu söyleyelim. Değerli dostlarımız. Önümüzdeki programda şu soruyu sorarak başlayacağız.

EKONOMİNİN TEMEL TANIMI nedir?

Sizden rica ediyoruz, istirham ediyoruz. Ekonomi ile ilgili herhangi bir kitabı elinize alın. İçindeki bütün grafiklere falan bakmadan en temel olarak nasıl tanımlıyorlar bu ekonomiyi? Ekonomi nedir? Ne işe yarıyor? Temel kurgu tanım nedir? Bu çok önemlidir. Bu bir ödev gibi, buna çalışın, önümüzdeki programda biz buradan ekonominin içerisine gireceğiz.

Bakalım ilk yaptıkları, ilk attıkları adım doğru mu? Yani bir gömleğin ilk düğmesini yanlış iliklerseniz hepsi yanlış iliklenir. İlk iliklenen düğme doğru mudur?

Biz iddia ediyoruz ki; EN TEMEL YANLIŞ İLK TANIMDA BAŞLIYOR. Sözlerimi burada bu şekilde tamamlıyorum.

Bir dahaki programda görüşmek üzere bütün hayırlı günler diliyorum.

GÇ- Düğme örneği çok güzel oturdu ben de dostlarımıza hayırlı günler diliyorum. Umarım ödevlerini yaparak gelirler öbür taraftan paradigma ağır bir konuydu. Basite indirgeyerek anlatmaya çalıştık. İleride ekonomistlere "Değersayımlarınızı değiştirin" şeklinde atıflarda bulunacağız. Hayırlı günler diliyorum.

